

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

Тетяна КОНОВАЛЕНКО
«21» _____ 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про дипломні (кваліфікаційні) роботи
на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра
у Мелітопольському державному педагогічному університеті
імені Богдана Хмельницького

П-493-48-96-2023

Редакція 05

Ухвалено Вченою радою університету
Протокол від «21» червня 2023 року № 15

Уведено в дію з «21» червня 2023 року
Наказ від «21» червня 2023 року
№ 31/01-05

Даний документ є
інтелектуальною власністю
поширенню без відома Університету
НЕ ПІДЛЯГАЄ

Мелітополь-Запоріжжя
2023

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 05	
		Аркушів 29	Аркуш 2

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	3
2.	Тематика кваліфікаційних (дипломних) робіт	4
3.	Керівництво кваліфікаційними (дипломними) роботами	6
4.	Рецензування кваліфікаційної (дипломної) роботи	9
5.	Виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи	10
6.	Допуск до захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт	14
7.	Захист кваліфікаційної (дипломної) роботи	18
8.	Прикінцеві положення	23
	Додатки	24

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 3

1. Загальні положення

1.1. Положення про кваліфікаційною (дипломною) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Положення) визначає організаційно-методичні засади підготовки та захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», інших нормативно-правових актів України з питань освіти, Положення про організацію навчального процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, Положення про запобігання академічному плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Порядку застосування програмних засобів перевірки з метою запобігання та протидії проявам академічної недоброчесності в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

1.3. Кваліфікаційна (дипломна) робота за освітнім ступенем бакалавр – це комплексна кваліфікаційна робота, передбачена освітньою програмою, навчальним планом, що виконується здобувачем на завершальному етапі підготовки в Університеті. Кваліфікаційна (дипломна) робота має засвідчити професійну зрілість випускника та рівень набутих загальних та фахових компетентностей, виявити його спеціальну та загальнонаукову підготовку, вміння застосовувати здобуті в Університеті знання для розв’язання науково-практичних завдань, здатність до проведення досліджень, систематизації та свідомого засвоєння знань, наявність у її автора навичок наукової роботи.

1.4. Кваліфікаційна (дипломна) робота за освітнім рівнем магістр

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 4

передбачає самостійне розв'язання складної теоретичної або практичної задачі, що потребує проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог у певній галузі наук, що відповідає спеціальності та освітній програмі, за якою навчається здобувач вищої освіти.

1.5. Кваліфікаційна (дипломна) робота та її публічний захист відповідно до стандарту вищої освіти та освітньої програми є формою атестації здобувачів вищої освіти. Якщо у стандарті формою атестації визначено кваліфікаційну роботу або атестаційний екзамен – група розробників на етапі розробки/оновлення освітньої програми визначає форму проведення атестації, вибираючи один варіант із двох запропонованих, або визначаючи два варіанта як обов'язкові.

2. Тематика кваліфікаційних (дипломних) робіт

2.1. Тематика кваліфікаційних (дипломних) робіт розробляється щорічно науково-педагогічними працівниками, які мають право здійснювати керівництво кваліфікаційних (дипломних) робіт, відповідно до вимог стандартів вищої освіти і освітніх програм, за якими навчаються здобувачі вищої освіти, погоджується гарантом відповідної освітньої програми та затверджується рішенням кафедри, на якій працює науково-педагогічний працівник.

Тематика кваліфікаційних (дипломних) робіт повинна бути актуальною, вказувати на наявність невирішених чи недостатньо обґрунтованих проблем у наукових джерелах, законодавстві, практичній діяльності організацій, установ, підприємств, державних органів, відповідати сучасному стану певної галузі науки та перспективам її розвитку.

2.2. Кваліфікаційні (дипломні) роботи можуть виконуватися за

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 5

тематикою, яку замовляють підприємства, установи та організації, що уклали з Університетом договір про надання освітніх послуг або з якими пов'язана трудова діяльність здобувача вищої освіти. У цьому випадку замовлена підприємством, установою, організацією тема дослідження погоджується з гарантом відповідної освітньої програми та затверджується рішенням відповідної кафедри.

2.3. Здобувачеві надається право обрати тему кваліфікаційної (дипломної) роботи, визначену кафедрою, або запропонувати власну з обґрунтуванням доцільності її розробки. Запропонована здобувачем власна тема дослідження погоджується керівником кваліфікаційної (дипломної) роботи, гарантом відповідної освітньої програми та затверджується рішенням відповідної кафедри.

2.4. Проблема дослідження кваліфікаційної (дипломної) робіт на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» можуть бути логічним продовженням кваліфікаційної (дипломної) роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр», однак формулювання теми не повинно дублюватися.

2.5. Узгодження тем здобувачем вищої освіти із керівником кваліфікаційної (дипломної) роботи, гарантом освітньої програми і затвердження їх на засіданнях відповідних кафедр завершується не пізніше 01 жовтня (бакалавр) та 01 листопада (магістр) (для денної форми навчання), до завершення осінньої сесії (для заочної форми навчання) поточного навчального року. У разі необхідності тему кваліфікаційної (дипломної) роботи може бути змінено за рішенням кафедри з наступним оформленням наказу по університету (але не пізніше початку останнього семестру перед захистом, виключно у виняткових випадках, з обґрунтуванням такої необхідності). Уточнення формулювання теми може бути внесено не пізніше, ніж за місяць до захисту роботи.

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 6

2.6. Закріплення теми кваліфікаційної (дипломної) роботи, призначення керівника та консультантів (у разі потреби) затверджуються наказом ректора у термін, визначений регламентом роботи Університету. Проект наказу розробляється директором інституту/деканом факультету на підставі витягів із протоколів засідань відповідних кафедр.

2.7. Після закріплення теми здобувачеві видається завдання на кваліфікаційну (дипломну) роботу (Додаток 1), складене керівником, погоджене з гарантом освітньої програми і завідувачем відповідної кафедри з обов'язковим зазначенням термінів та етапів його виконання.

3. Керівництво кваліфікаційними (дипломними) роботами

3.1. Для керівництва кваліфікаційною (дипломною) роботою здобувача кафедра призначає наукового керівника із числа науково-педагогічних працівників Університету, які мають науковий ступінь.

Науково-педагогічні працівники, які не мають наукового ступеня (освітнього ступеня доктора філософії) та/або вченого звання, мають право здійснювати керівництво кваліфікаційними (дипломними) роботами здобувачів вищої освіти за ступенем вищої освіти «Бакалавр» за умови наявності консультанта, який має вчене звання та/або науковий ступінь (освітній ступінь доктора філософії).

У разі необхідності кафедра може призначити консультантів із окремих розділів кваліфікаційної (дипломної) роботи. Консультантами окремих розділів кваліфікаційної (дипломної) роботи можуть призначатися науково-педагогічні працівники й наукові співробітники Університету з науковими ступенями, званнями та висококваліфіковані фахівці (стейкхолдери) установ і підприємств, фахова кваліфікація яких відповідає напрямку кваліфікаційної (дипломної) роботи випускника.

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 7

3.2. Керівник кваліфікаційної (дипломної) роботи зобов'язаний:

- до початку виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи довести до відома здобувача вищої освіти вимоги щодо змісту й оформлення роботи та термін її виконання;
- надавати допомогу здобувачу вищої освіти у виборі теми, розробці календарного плану роботи на весь період виконання дослідження, доборі літературних джерел, методології та методів дослідження;
- регулярно консультивати здобувача з питань виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи, а за необхідності організувати консультації інших викладачів;
- перевіряти роботу та її структурні частини на предмет відповідності вимогам щодо змісту та оформлення;
- систематично моніторити підготовку кваліфікаційної роботи, інформувати завідувача кафедри про хід підготовки роботи до захисту;
- контролювати відповідність здійснених досліджень затвердженому змісту роботи;
- моніторити усунення недоліків, виявлених при попередньому обговоренні дипломної (кваліфікаційної) роботи на засіданні кафедри, сприяти дотриманню здобувачем принципів академічної доброчесності;
- рекомендувати форми оприлюднення результатів дослідження (тези доповіді на науковій конференції, наукова стаття, виступ на конференції, круглому столі тощо);
- надати письмовий висновок на кваліфікаційну (дипломну) роботу та сприяти отриманню рецензії на неї;
- надавати консультації щодо процедури захисту дипломної (кваліфікаційної) роботи;
- проводити зі здобувачем роз'яснювальну роботу щодо дотримання

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 8

академічної доброчесності при підготовці кваліфікаційної роботи»;

- сприяти своєчасному наданню кваліфікаційної роботи на перевірку текстових запозичень технічними засобами» написати про *Unicheck*;

- бути присутнім (за можливості) на засіданні екзаменаційної (атестаційної) комісії при захисті кваліфікаційних (дипломних) робіт, керівником яких він є.

3.3. У висновках керівника дипломної (кваліфікаційної) роботи в довільній формі зазначається мета кваліфікаційної (дипломної) роботи, в інтересах якої організації вона виконана або в межах якої науково-дослідницької теми, відповідність кваліфікаційної (дипломної) роботи поставленому завданню, ступінь самостійності при виконанні кваліфікаційної (дипломної) роботи, уміння аналізувати необхідні наукові джерела, застосовувати сучасні методи досліджень та інформаційні технології, запропонувати конструктивні рішення; оцінюються отримані результати та висновки; подається загальна оцінка кваліфікаційної (дипломної) роботи та її відповідності вимогам до структури та оформлення, вказуються недоліки, а також інші аспекти оцінки виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи (за бажанням наукового керівника); подаються пропозиції щодо оцінювання кваліфікаційної (дипломної) роботи та присвоєння випускнику відповідної кваліфікації.

3.4. Перепризначення керівника кваліфікаційної (дипломної) роботи здійснюється в таких випадках:

- довготривала хвороба призначеного керівника кваліфікаційної (дипломної) роботи;

- звільнення призначеного керівника кваліфікаційної (дипломної) роботи.

- письмова заява здобувача вищої освіти на ім'я завідувача кафедри з

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 9

обґрунтуванням прохання про зміну наукового керівника

3.5. Консультант кваліфікаційної (дипломної) роботи:

- бере участь у погодженні теми та розробці плану роботи;
- визначає й узгоджує з керівником кваліфікаційної (дипломної) роботи зміст відповідних розділів роботи;
- надає рекомендації щодо пошуку та вивчення інформаційних джерел;
- надає необхідну допомогу з теоретичних та методичних питань виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи.

3.6. На засіданнях кафедр заслуховуються звіт здобувача вищої освіти про хід виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи згідно з календарним планом (Додаток 1).

4. Рецензування кваліфікаційної (дипломної) роботи

4.1. Підготовлена до попереднього захисту кваліфікаційна (дипломна) робота передається рецензенту.

4.2. Рецензія на кваліфікаційну (дипломну) роботу може бути внутрішньою або зовнішньою. Внутрішнім рецензентом може бути науково-педагогічний працівник з науковим ступенем іншого структурного підрозділу Університету, окрім кафедри, на якій виконує роботу здобувач вищої освіти. Зовнішніми рецензентами можуть бути фахівці, які працюють в організаціях і закладах освіти в тій галузі, якої стосується робота, та мають наукову кваліфікацію кандидата наук (доктора філософії)/доктора наук, або провідний фахівець певної установи.

4.3. Рецензент знайомиться з роботою і дає на неї письмову рецензію.

4.4. Письмова рецензія після допуску до захисту разом з висновком наукового керівника подається до екзаменаційної (атестаційної) комісії.

4.5. Рецензія повинна відображати: ступінь відповідності теми і змісту

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 10

роботи; актуальність дослідження; ефективність використаної методики наукового пошуку; рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань; обізнаність у сучасних дослідженнях із зазначеної проблематики, критичність аналізу публікацій, представлених у списку використаних джерелах; ступінь повноти розкриття теми; наявність емпіричного матеріалу, зокрема, зібраного самим автором роботи; перспективність і обґрунтованість висновків; зауваження до роботи; пропозиції щодо оцінки.

Рецензія не повинна дублювати висновки керівника.

4.6. Рецензія повинна бути підписана рецензентом та завірена печаткою установи, у якій він працює (співпрацює) у встановленому там порядку.

4.7. На кожну кваліфікаційну (дипломну) роботу надається одна рецензія.

5. Виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи

5.1. Головними етапами виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи є:

- вибір і затвердження теми кваліфікаційної (дипломної) роботи;
- складання календарного плану виконання;
- розробка методологічного апарату дослідження (визначення мети, завдань, об'єкту, предмету попереднього змісту (плану) кваліфікаційної (дипломної) роботи;
- опрацювання літературних джерел;
- написання кваліфікаційної (дипломної) роботи;
- перевірка кваліфікаційної (дипломної) роботи на текстові запозичення за допомогою програмних засобів;
- попередній захист кваліфікаційної (дипломної) роботи на засіданні

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 11

кафедри та усунення виявлених зауважень;

- рецензування кваліфікаційної (дипломної) роботи;
- підготовка до захисту і захист кваліфікаційної (дипломної) роботи.

5.2. Здобувач вищої освіти, який виконує кваліфікаційну (дипломну) роботу: самостійно оцінює актуальність і соціальну значущість проблеми, пов'язаної з темою кваліфікаційної (дипломної) роботи; здійснює добір та обробку інформації за темою кваліфікаційної (дипломної) роботи; вивчає і аналізує отримані матеріали; всебічно досліджує проблему, приймає самостійні рішення з урахуванням думки керівника роботи; оформлює розв'язання проблеми відповідно до вимог щодо кваліфікаційної (дипломної) роботи; готує засоби візуалізації результатів кваліфікаційної (дипломної) роботи (комп'ютерні презентації, програми, відеоролики, друковані посібники); несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до кваліфікаційної (дипломної) роботи і термінів її виконання.

5.3. Результати наукового дослідження можуть доповідатися здобувачем та обговорюватися на засіданнях кафедри, різного рівня конференціях, семінарах тощо, а також можуть бути відображені у підготовлених ним публікаціях (статтях, тезах доповідей на семінари, конференції тощо).

5.4. Кваліфікаційна (дипломна) робота має чітко визначену структуру:

- титульний лист (Додаток 2);
- анотація;
- реферат;
- зміст;
- перелік умовних скорочень (за необхідністю);
- вступ;
- основна частина;

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 12

- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

5.5. Складовою кваліфікаційної (дипломної) роботи є **анотація** українською та англійською/німецькою мовами (обсягом 600-800 друкованих знаків для кваліфікаційної (дипломної) роботи за освітнім рівнем бакалавра та 1600-1800 друкованих знаків для кваліфікаційної (дипломної) роботи за освітнім рівнем магістра). Анотація подається за схемою: прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти; назва кваліфікаційної (дипломної) роботи; текст анотації; ключові слова. Анотації друкуються на окремих аркушах і підшиваються у роботу одразу за титульним аркушем (але не нумеруються).

5.6. До кваліфікаційної (дипломної) роботи додається **реферат** (обсягом до 8 сторінок – 20 000 друкованих знаків з пробілами), який містить загальну характеристику кваліфікаційної (дипломної) роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг дипломної роботи у сторінках), стислий виклад основного змісту (за розділами) та висновки. Реферат друкуються на окремих аркушах і підшивається у роботу одразу за анотаціями (але не нумерується).

5.7. **Зміст** містить найменування та номери початкових сторінок усіх структурних компонентів роботи, зазначених у пункту 5.4. цього Положення.

5.8. Якщо у дипломній (кваліфікаційній) роботі вжито специфічну термінологію, а також використано скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік може бути подано у вигляді окремого реєстру, який розміщують перед вступом. **Перелік умовних скорочень** необхідно друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа - їх детальне розшифрування.

5.9. **Вступ** повинен містити коротку характеристику теоретичного і

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 13

прикладного значення досліджуваної теми та формулювання проблеми, яку передбачалось вирішити у даній роботі. У вступі подають загальну характеристику кваліфікаційної (дипломної) роботи у такій послідовності: актуальність теми (обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки); об'єкт дослідження; предмет дослідження; мета і завдання; методи дослідження; наукова новизна одержаних результатів (за необхідністю); теоретичне, практичне значення отриманих результатів; апробація результатів дослідження; структура роботи.

5.10. В **основній частині** викладається зміст дослідження: основні теоретичні положення з предмета дослідження, спрямовані на досягнення поставлених мети та завдань. Кожен розділ кваліфікаційної (дипломної) роботи може поділятися на підрозділи та обов'язково повинен закінчуватися короткими висновками.

5.11. У **висновках** викладають найважливіші практичні, теоретичні та, за наявності, наукові результати здобуті в роботі, а також рекомендації щодо наукового та практичного використання отриманих результатів. У висновках можуть аргументуватися перспективи подальшого вивчення теми дослідження. Загалом кількість висновків має відповідати кількості поставлених завдань.

5.12. **Список використаних джерел:** подається в алфавітному порядку; має складатися не менше ніж 40 найменувань (з розрахунку кількість використаних джерел не менше кількості аркушів у роботі, з них як мінімум 5 % – іноземною мовою); оформлюється відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Використання у кваліфікаційних роботах інформаційних джерел країни-агресора забороняється за виключенням, якщо їх критичний аналіз передбачено темою кваліфікаційної роботи.

5.13. **Додатки** мають включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи (таблиці, графіки, глосарії, методики, акти щодо

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 14

впровадження тощо) і наводяться тільки в разі необхідності, якщо ця інформація не може бути поміщена безпосередньо у тексті роботи. Додатки розміщують у порядку появи посилань у тексті.

5.14. Кваліфікаційна (дипломна) робота виконується державною мовою або мовою, що вивчається відповідно до спеціальності.

Обсяг кваліфікаційної (дипломної) роботи становить: ступінь вищої освіти «Бакалавр» – 40-50 сторінок тексту формату А4; ступінь вищої освіти «Магістр» – 50-70 сторінок; для психолого-педагогічних і гуманітарних наук допускається збільшення до 30%. До зазначеного обсягу не входять сторінки зі списком використаних джерел та додатків. Об'єм основної частини (розділів) має складати не менше 70% всієї роботи. Усі сторінки структурних частин кваліфікаційної (дипломної) роботи підлягають наскрізній нумерації, окрім анотацій і реферату, які підшиваються одразу за титульною сторінкою. Першою сторінкою вважається титульний лист роботи (першою сторінкою, яка нумерується, є зміст).

5.15. Структура роботи, вимоги до змісту кожного розділу, висновків, додатків, а також інші вимоги наводяться у «Методичних рекомендаціях із написання кваліфікаційної (дипломної) роботи» для кожної спеціальності (освітньої програми) та кожного ступеня вищої освіти. Методичні рекомендації розробляються кафедрою відповідно до вимог, визначених у цьому Положенні, затверджуються навчально-методичною комісією інституту/факультету Університету і розміщуються на сайті ЦОДТ або офіційній сторінці кафедри.

6. Допуск до захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт

6.1. Попередній захист кваліфікаційної (дипломної) роботи здобувача вищої освіти – це процедура перевірки відповідності кваліфікаційної (дипломної) роботи встановленим вимогам та готовності здобувача до захисту

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 15

роботи в екзаменаційній (атестаційній) комісії. Попередній захист кваліфікаційної (дипломної) роботи на засіданні кафедри проводиться не пізніше ніж за місяць до початку атестації. Участь здобувача в попередньому захисті є обов'язковою.

6.2. Для проведення попереднього захисту здобувач вищої освіти повинен подати на кафедру кваліфікаційну (дипломну) роботу в друкованому вигляді, не переплетену в жорстку палітурку, наукову статтю та/або тези доповіді на науковій конференції (за наявності) і бути готовим коротко доповісти основний зміст роботи.

6.3. За два тижні до попереднього захисту здобувач вищої освіти повинен подати на кафедру електронний варіант кваліфікаційної (дипломної) роботи для перевірки на текстові запозичення. Перевірка кваліфікаційних (дипломних) робіт на плагіат проводиться згідно з Порядком застосування програмних засобів перевірки з метою запобігання та протидії проявам академічної недоброчесності в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

6.4. Експертиза результатів академічної діяльності учасників освітнього процесу Університету на предмет вмісту академічного плагіату та відповідності вимогам чинного законодавства України про захист авторських і суміжних прав здійснюється відповідальними особами структурних підрозділів.

6.5. На кафедрі призначається відповідальна особа, яка має повноваження й опікуватиметься питаннями академічної доброчесності на кафедрі.

6.6. На засіданні кафедри приймається рішення щодо використання онлайн-сервісів, програмного забезпечення для виявлення збігів/ідентичності/схожості у текстах кваліфікаційних (дипломних) робіт. Перелік онлайн-сервісів і програмних засобів перевірки має містити не менше

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 16

5 найменувань (з урахуванням предметної області освітніх програм кафедри, включаючи онлайн-сервіс «UNICHECK» або інші онлайн-сервіси, із якими університет має договори, або онлайн-сервісів відкритого доступу). Рішенням кафедри уточняється, яким чином відбуваються перевірка на плагіат кваліфікаційних (дипломних) робіт.

6.7. Перевірку кваліфікаційних (дипломних) робіт за допомогою онлайн-сервісів, програмного забезпечення за договорами про надання послуг доступу до онлайн-сервісів та програмного забезпечення здійснює відповідальний співробітник, призначений в інституті/на факультеті наказом ректора на основі подання директора інституту/декана факультету, і має відповідний допуск до роботи із відповідними програмами. Результат перевірки у вигляді звіту, який видає онлайн-сервіс «UNICHECK» (або інша), передається на кафедру відповідальній особі з питань моніторингу і протидії академічної недобросовісності. Для перевірки онлайн-сервісами відкритого доступу відповідальна особа призначається на кафедрі. Перевірці на вміст плагіату за допомогою онлайн-сервісу «UNICHECK» або іншого програмного засобу, що відповідає вимогам, підлягають 100% кваліфікаційних (дипломних) робіт.

6.8. Результати перевірки кваліфікаційних (дипломних) робіт програмними засобами розглядаються на засіданні кафедри. На цьому ж засіданні кафедри призначаються експертні групи для розгляду результатів перевірки засобами програмного забезпечення та фактичного змісту кваліфікаційної (дипломної) роботи. Експертна група аналізує звіти, отримані у результаті використання певних онлайн-сервісів та програмного забезпечення, визначає наявність/відсутність плагіату (прийняття рішення щодо наявності/відсутності плагіату у тексті не може базуватися виключно на даних звіту, сформованого онлайн-сервісом та програмним забезпеченням) і готує свій висновок щодо наявності/відсутності порушень академічної добросовісності

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 17

у кваліфікаційній (дипломній) роботі та оголошує його під час попереднього захисту дипломної (кваліфікаційної) роботи. Протоколом засідання кафедри, на якому відбувається попередній захист кваліфікаційної (дипломної) роботи, оформлюється рішення щодо рекомендації кваліфікаційної (дипломної) роботи до захисту. У разі виявлення у кваліфікаційній (дипломній) роботі текстових запозичень здобувачеві надається два тижні для їх коректного виправлення й цитування. Виправлений варіант здобувач надає на кафедру не пізніше ніж за два тижні до початку атестації, після чого проводиться повторне засідання кафедри, на якому відбувається попередній захист кваліфікаційної (дипломної) роботи, оформлюється рішення щодо рекомендації кваліфікаційної (дипломної) роботи до захисту.

6.9. За результатами перевірки на плагіат та попереднього захисту кафедра ухвалює рішення про допуск (недопуск) кваліфікаційної (дипломної) роботи до захисту перед екзаменаційною (атестаційною) комісією, про що здобувач вищої освіти інформується персонально.

6.10. До захисту в екзаменаційній (атестаційній) комісії допускаються кваліфікаційні (дипломні) роботи, теми яких затверджені наказом ректора Університету, а структура, зміст та якість викладу матеріалу й оформлення відповідають вимогам цього Положення, що засвідчується підписами керівника та консультантів роботи на титульному листі.

6.11. До захисту в екзаменаційній (атестаційній) комісії не допускається робота, у якій виявлені принципові недоліки в прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог державних стандартів, а також ті, які не подано у встановлений термін.

6.12. Якщо кваліфікаційна (дипломна) робота не рекомендована кафедрою до захисту, питання про те, чи може здобувач вищої освіти захищати кваліфікаційну (дипломну) роботу в наступний термін із тією ж темою, чи він

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 18

зобов'язаний опрацювати нову тему, вирішується кафедрою, про що робиться відповідний запис у протоколі.

6.13. У разі, коли кваліфікаційна (дипломна) робота не підготовлена у встановлений термін або за рішенням кафедри не може бути представлена до захисту, як така, що не задовольняє поставленим до неї вимогам, здобувач вищої освіти не позбавляється права проходити наступні етапи атестації. Таким студентам надається право повторного захисту кваліфікаційної роботи протягом трьох років. Відповідна випускова кафедра визначає тему кваліфікаційної роботи (залишає стару або змінює) і керівника роботи (залишає того ж або призначає нового). Допрацьована (перероблена) робота проходить процедуру допуску до захисту за встановленими в цьому Положенні правилами.

7. Захист кваліфікаційної (дипломної) роботи

Після попереднього захисту на засіданні кафедри кваліфікаційною (дипломною) роботи в разі їх повної відповідності встановленим вимогам або після усунення виявлених недоліків зшиваються у тверду обкладинку та мають бути підписані й подані здобувачем науковому керівнику. Науковий керівник перевіряє виконану роботу (разом із висновком у поданні голові екзаменаційної (атестаційної) комісії щодо захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи (далі – Подання) передає завідувачеві кафедри.

7.1. У Поданні (Додаток 3) зазначаються дані щодо успішності здобувача вищої освіти за період навчання в Університеті; висновок керівника кваліфікаційної (дипломної) роботи та висновок кафедри про кваліфікаційну (дипломну) роботу.

У висновку кафедри зазначається «Кваліфікаційна (дипломна) робота відповідає (не відповідає) вимогам. Робота пройшла перевірку на плагіат і має

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 19

(високий, достатній, низький) рівень унікальності. Здобувач допускається (не допускається) до захисту даної роботи в екзаменаційній (атестаційній) комісії. Протокол № _ від 20_ року». Відповідальність за своєчасне оформлення Подання несе директор навчально-наукового інституту/декан факультету, проректор із заочної форми навчання Університету.

7.2. Кваліфікаційна (дипломна) робота, електронний варіант роботи (диск), який має бути ідентичним роздрукованій роботі, рецензія, Подання передаються до директорату навчально-наукового інституту/деканату факультету/заочного відділу за сім днів до захисту. Секретар директорату навчально-наукового інституту/деканату факультету/ заочного відділу реєструє кваліфікаційну (дипломну) роботу у «Журналі реєстрації кваліфікаційних (дипломних) робіт», а також зазначає у Поданні дані щодо успішності здобувача вищої освіти за період навчання в Університеті.

7.3. Перед захистом кваліфікаційних (дипломних) робіт до екзаменаційної (атестаційної) комісії секретарем директорату навчально-наукового інституту/деканату факультету/заочного відділу подаються: виконана кваліфікаційна (дипломна) робота та її електронна версія; подання голові екзаменаційної (атестаційної) комісії про захист кваліфікаційної (дипломної) роботи; письмова рецензія на кваліфікаційну (дипломну) роботу; інші матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної кваліфікаційної (дипломної) роботи: листи-замовлення підприємств на виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи, друковані статті за темою роботи, документи, що вказують на практичне застосування роботи, макети, зразки матеріалів, виробів тощо.

7.4. Захист кваліфікаційної (дипломної) роботи є складовою атестації здобувача вищої освіти. Порядок проведення атестації здобувача визначається Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 20

(атестаційної) комісії в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

7.5. Послідовність проведення процедури захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт:

- представлення здобувачем його роботи головою екзаменаційної (атестаційної) комісії;
- виступ автора кваліфікаційної (дипломної) роботи;
- питання членів комісії та присутніх до автора;
- відповіді на запитання членів комісії та присутніх;
- оголошення висновку керівника та рецензії на кваліфікаційну (дипломну) роботу;
- відповіді автора на зауваження наукового керівника і рецензента;
- загальна дискусія;
- заключне слово здобувача вищої освіти;
- підбиття підсумків захисту на закритому засіданні екзаменаційної (атестаційної) комісії;
- публічне оголошення результатів захисту.

Загальний захист кваліфікаційної (дипломної) роботи не повинен перевищувати 20 хвилин.

7.6. На захист здобувач вищої освіти заздалегідь готує:

1) доповідь тривалістю 10-15 хвилин у довільній формі, де має висвітлити наступні питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мету й завдання роботи; об'єкт, предмет дослідження; основні методи дослідження; методологічну основу роботи; практичну цінність отриманих результатів роботи; загальні висновки; перспективні напрями вивчення і розвитку обраної проблеми. Автор кваліфікаційної (дипломної) роботи має продемонструвати вміння: логічно та аргументовано викладати матеріал;

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 21

коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи; проводити власні дослідження; володіти навичками узагальнення; формулювати висновки; працювати з інформаційними джерелами; ініціювати та обґрунтовувати інноваційні підходи та напрями вирішення завдань, що досліджується.

2) ілюстративний матеріал у вигляді презентації за допомогою програмного продукту Microsoft Office PowerPoint, аналогічних програмних продуктів та/або роздаткового матеріалу, що містить таблиці, графіки, діаграми, схеми тощо, на які посилається автор у своїй доповіді, а також основні висновки та пропозиції, сформульовані в результаті дослідження. Необхідну кількість та зміст ілюстрацій здобувач вищої освіти визначає самостійно, але погоджує з науковим керівником.

Роздатковий матеріал оформлюється на окремих аркушах формату А4. На титульній сторінці необхідно вказати тему кваліфікаційної (дипломної) роботи та її виконавця. Таблиці та рисунки разом мають наскрізну нумерацію роздаткового матеріалу. Кількість папок із роздатковим матеріалом відповідає кількості членів екзаменаційної (атестаційної) комісії.

7.7. Оцінювання захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт здійснюється за 100-бальною шкалою, яка відповідно переводиться в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ЄКТС.

7.8. Критерії оцінювання кваліфікаційної (дипломної) роботи:

відповідність змісту роботи обраній темі, її актуальність, логічність структури роботи та чітка програма роботи	1- 20
ґрунтовність, повнота і науково-критичний аналіз літератури з проблемами дослідження	1-10
успішність виконання завдань дипломної роботи	1- 20
рівень аналізу зібраного фактичного матеріалу	1-10
новизна, теоретичне і практичне значення	1-10
літературне, технічне й естетичне оформлення роботи	1-10
публічний захист дипломної роботи (аргументованість, переконливість, вільне володіння матеріалом, культура мовлення)	1- 20
Разом	100

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 22

7.9. У випадку, коли захист кваліфікаційної (дипломної) роботи визнається незадовільним, екзаменаційна (атестаційна) комісія встановлює, чи може здобувач подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою.

7.10. У випадку негативного висновку екзаменаційної (атестаційної) комісії за результатами повторного захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи її подальший розгляд не допускається.

7.11. Після захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи у паперовому вигляді, а також їх версії на електронних носіях передаються до бібліотеки Університету згідно з актами передачі кваліфікаційних (дипломних) робіт, складеними секретарями навчально-наукового інституту/факультетів/заочного відділу, та зберігаються протягом п'яти років.

7.12. За кваліфікаційними (дипломними) роботами зберігається статус авторського права. За достовірність усіх наведених у цих роботах даних відповідальність несе здобувач вищої освіти.

7.13. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті університету протягом двох тижнів після останнього засідання атестаційної комісії у вигляді файлу pdf, який містить титульну сторінку, зміст, анотацію двома мовами, реферат кваліфікаційної роботи та довідку про перевірку роботи на текстові запозичення

7.14. У разі виявлення у кваліфікаційній (дипломній) роботі академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування тощо, скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації відбувається відповідно до Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2021 р. № 897.

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 05	
		Аркушів 29	Аркуш 23

8. Прикінцеві положення

8.1. Це Положення набирає чинності з дня його ухвалення Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та введення в дію наказом ректора або особи, що виконує його обов'язки.

8.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету, яке затверджується наказом ректора або особи, що виконує його обов'язки.

Відповідальний за укладання
Положення

Оксана КОТЕНКО

Погоджено
Провідний юрисконсульт

Анастасія ЄРМАК

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 24

Додаток 1 до Положення про кваліфікаційною (дипломною) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

Інститут /Факультет
Кафедра
Ступінь вищої освіти
Спеціальність
(шифр і назва)
Освітня програма

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ (ДИПЛОМНУ) РОБОТУ
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом університету від “___” _____ 20__року №
2. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної (дипломної) роботи	Строк виконання етапів роботи	Прізвище а

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 25

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Здобувач вищої освіти

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник кваліфікаційної (дипломної) роботи

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
		Редакція 05	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 26

Додаток 2 до Положення про кваліфікаційною (дипломною) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Найменування факультету/інституту

Повна назва кафедри

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти на тему « _____ »

Виконав(ла): здобувач вищої освіти

групи

Денного/заочного відділення

Шифр, назва спеціальності

Назва освітньої програми

ПІБ

Керівник: ПІБ

Рецензент: ПІБ

Мелітополь — 20__ року

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 05	
		Аркушів 29	Аркуш 27

Додаток 3 до Положення про кваліфікаційною (дипломною) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ (АТЕСТАЦІЙНОЇ) КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ**

Направляється здобувач вищої освіти
(прізвище та ініціали)
до захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи за спеціальністю

(шифр і назва спеціальності) освітньою програмою

(назва освітньої програми)

на тему:

(назва теми)

Кваліфікаційна (дипломна) робота і рецензія додаються.
Директор інституту/декан факультету
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Довідка про успішність

за період навчання в інституті/на факультеті

(прізвище та ініціали здобувача вищої освіти)

з 20 ____ року до 20 ____ року повністю виконав(ла)

освітню програму підготовки за спеціальністю з таким розподілом оцінок за:
національною шкалою: відмінно _____ %, добре _____ %, задовільно _____ %;

шкалою ECTS: A _____ %; B _____ %; C _____ %; D _____ %; E _____ %.

Секретар інституту/факультету (відділення)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

МОН України	Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра	П-493-48-96-2023	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 29	Аркуш 29

Висновок кафедри про кваліфікаційну (дипломну) роботу

Завідувач кафедри (назва)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« »

20 року